

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Alina Gąsior
Protokolant	stażysta Daria Mazerant

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. L.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zadośćuczynienie

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. L.:

a) kwotę 55.000 (pięćdziesiąt pięć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 13 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty;

b) kwotę 1.457,22 (tysiąc czterysta pięćdziesiąt siedem i 22/100) złotych tytułem kosztów leczenia i rehabilitacji z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2015 roku do dnia zapłaty;

c) kwotę 1.010,72 (tysiąc dziesięć i 72/100) złotych tytułem kosztów opieki z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2015 roku do dnia zapłaty;

2. ustala, iż pozwany (...) S.A. w W. ponosi odpowiedzialność za dalsze ewentualne skutki wypadku z dnia 21 listopada 2013 roku;

3. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

4. zasądza od pozwanego G. Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. L. kwotę 5.287 (pięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

5. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim) kwotę 195 (sto dziewięćdziesiąt pięć) złotych tytułem zwrotu wydatków od uwzględnionej części powództwa;

6. nie obciąża powoda M. L. wydatkami od oddalonej części powództwa.

Sygn. akt IC 123/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 lutego 2015 r. powód M. L., reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na jego rzecz kwoty 75.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty, kwoty 1.536,71 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia i rehabilitacji wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, kwoty 2.739,74 zł tytułem zwrotu kosztów opieki wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z dnia 21 listopada 2013 r. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a w wypadku odmowy zwolnienia powoda od ponoszenia kosztów sądowych w całości lub zwolnienia częściowego – także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda pozostałych kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, iż wypłacona dotychczas przez pozwanego kwota zadośćuczynienia w wysokości 24.000 zł jest nieadekwatna do rozmiaru krzywdy doznanej przez niego w związku z wypadkiem z dnia 21 listopada 2013 r. W zakresie żądania odsetek powód wskazał, iż za dzień wymagalności odsetek przyjął upływ 30-dniowego terminu na likwidację szkody zgłoszonej pozwanemu w dniu 2 stycznia 2014 r. Ponadto powód poniósł koszt zakupu leków, wyrobów medycznych, koszty związane z usprawnieniem wzroku w wysokości 1.536,71 zł oraz wymagał opieki osób trzecich w okresie 21 listopada 2013 r. do 4 kwietnia 2014 r. w łącznym wymiarze (...), przy czym koszt opieki powód wyliczył w oparciu o minimalne wynagrodzenie za rok 2013 i 2014. W zakresie żądania ustalenia odpowiedzialności podniósł, iż istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych konsekwencji zdarzenia, których mnie można przewidzieć w chwili obecnej.

W odpowiedzi na pozew z dnia 11 marca 2015 r. pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, iż wypłacona dotychczas kwota zadośćuczynienia w pełni rekompensuje krzywdę doznaną przez powoda. W zakresie żądanego odszkodowania pozwany zakwestionował istnienie związku poniesionych kosztów z doznaną szkodą, jak również wskazał, iż powód był uprawniony do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Ponadto pozwany zakwestionował sposób liczenia odsetek, wskazując, iż należą się one dopiero od dnia wyrokowania. W odniesieniu zaś do żądania ustalenia odpowiedzialności na przyszłość wskazał, iż powód nie posiada interesu prawnego, jak również nie jest możliwe ustalenie całkowitych skutków zdrowotnych doznanych na skutek zdarzenia.

Strony podtrzymały swoje stanowiska w toku postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 listopada 2013 r. o godz. 08:54 w miejscowości K. jadący samochodem marki R. (...) o nr rej. (...) wyjeżdżając z drogi podporządkowanej nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu prawidłowo jadącemu pojazdowi marki D. (...), którym jako pasażer jechał M. L..

(bezsporne)

Na skutek wypadku M. L. został przewieziony do Szpitala Wojewódzkiego w B., gdzie rozpoznano u niego uraz głowy ze wstrząśnieniem mózgu, złamanie ściany przedniej zatoki szczękowej po stronie prawej, ranę małżowiny usznej prawej, czoła po stronie prawej potylicznej, podwójne widzenie, złamanie tylnej części trzony C7, nasad łuku C7, łuków i tylnej części C6, złamanie przedniego odcinka I żebra po stronie prawej, skręcenie stawu skokowego lewego oraz ranę języka. Powód przebywał na oddziale neurochirurgicznym do dnia 4 grudnia 2013 r.

Powód następnie leczył się w poradni chirurgicznej, laryngologicznej, ortopedycznej i neurochirurgicznej oraz odbył rehabilitację.

(dowód: dokumentacja medyczna k.19-94)

M. L. nosił gorset na kręgi szyjne do sierpnia 2014 roku. Wciąż odczuwał silne dolegliwości bólowe, chodził też do lekarzy po coraz silniejsze leki.

Po wyjściu ze szpitala miał trudności w wykonywaniu codziennych czynności przez podwójne widzenie i uraz prawej ręki oraz stawu skokowego powód. Znajdował się w pozycji leżącej. Przez około pół roku żona Z. L. pomagała mu w poruszaniu, spożywaniu posiłków, utrzymaniu higieny.

Powód zaczął prawidłowo widzieć w sierpniu 2014 r.

(dowód: zeznania powoda M. L. złożone na rozprawie nagranie 00:06:29-00:16:17, protokół k.213v-214v, płyta k.215, w tym na rozprawie w dniu 26 marca 2015 r. nagranie: 00:01:23-00:16:48, protokół k.143-144, płyta k.147, zeznania świadka Z. L. złożone na rozprawie w dniu 26 marca 2015 r. nagranie: 00:18:06:42:03, protokół k.144v-145v, płyta k.147)

Powód do dnia dzisiejszego odczuwa skutki wypadku. Ma ograniczenia w ruchu głowy, ręki i stopy. Odczuwa bolesność prawej strony twarzy zwłaszcza przy goleniu, czuje też zawroty głowy przy zmianie pozycji podczas leżenia. Miewa zaburzenia widzenia przy przechodzeniu z pomieszczenia zimnego do ciepłego albo ciemnego do jasnego. Podczas rozmowy ma trudności z wymową niektórych słów, załamuje mu się głos. Powód do tej pory ma blizny po zszyciu ran na głowie i na uchu.

Powód musi nadal wykonywać w domu zalecone mu ćwiczenia rehabilitacyjne.

(dowód: zeznania powoda M. L. złożone na rozprawie nagranie 00:06:29-00:16:17, protokół k.213v-214v, płyta k.215, w tym na rozprawie w dniu 26 marca 2015 r. nagranie: 00:01:23-00:16:48, protokół k.143-144, płyta k.147, zeznania świadka Z. L. złożone na rozprawie w dniu 26 marca 2015 r. nagranie: 00:18:06:42:03, protokół k.144v-145v, płyta k.147)

Przed wypadkiem powód był energiczny i aktywny fizycznie. Chodził na siłownię. Poza tym udzielał się też społecznie, m.in. w Stowarzyszeniu (...) jako przewodniczący Komisji (...) i Rozrywki, organizował bale, karczmy piwne, rajdy, zawody, spływy kajakowe, prowadził festyny spółdzielni mieszkaniowej w B.. Na skutek wypadku musiał zrezygnować z tego.

W dostosowaniu do nowej sytuacji oraz pozbyciu się lęków pomagała mu córka, która jest psychologiem.

Powód pracuje w (...). Konwencjonalna w B. jako główny specjalista do spraw zarządzania procesami i systemami. Przed wypadkiem powierzano mu w pracy projekty, które z powodu nieobecności przejął inny pracownik. Po powrocie powoda do pracy przydzielano mu mniej ważne zadania, niezgodne z ambicjami powoda. Powód czuje się przez to mniej wartościowy. Warunki pracy i zasady wynagradzania nie uległy zmianie.

(dowód: zeznania powoda M. L. złożone na rozprawie nagranie 00:06:29-00:16:17, protokół k.213v-214v, płyta k.215, w tym na rozprawie w dniu 26 marca 2015 r. nagranie: 00:01:23-00:16:48, protokół k.143-144, płyta k.147, zeznania świadka Z. L. złożone na rozprawie w dniu 26 marca 2015 r. nagranie: 00:18:06:42:03, protokół k.144v-145v, płyta k.147)

Po przebytych wstrząśnieniu mózgu i złamaniu przedniej ściany zatoki szczękowej u powoda przez kilka miesięcy utrzymywały się bóle i zawroty głowy oraz dwojenie obrazów. W następstwie złamania przedniej ściany zatoki szczękowej rozwinęła się miernie nasiloną neuralgię II gałęzi nerwu V po stronie prawej - dolegliwości utrzymują się do chwili obecnej. Przebyte złamanie kręgow C6 i C7 było leczone zachowawczo, wymagało unieruchomienia kołnierzem. Powód przez kilka miesięcy był leczony w Por. Neurochirurgicznej. Nie stwierdzano jednak po przebytych urazach i nie stwierdza się obecnie objawów korzeniowych ani ubytkowych z odcinka szyjnego. Następstwem przebytego urazu jest ograniczenie ruchomości kręgosłupa w odcinku szyjnym.

Powód doznał następujących obrażeń w zakresie neurologii:

- pourazowe bóle, zawroty głowy i dwojenie obrazów utrzymujące się przez kilka miesięcy, powodujące długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości **5%** z poz. 10a rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.2002 r. (Zaburzenia adaptacyjne będące następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń (...). a/ utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo - mózgowym 5-10%)

Brak leczenia psychiatrycznego i psychologicznego nie stanowi przeszkody do orzekania z pkt 10a z przyczyn neurologicznych.

- pourazowa neuralgia II gałęzi nerwu V po stronie prawej - uszczerbek na zdrowiu prawdopodobnie trwały **5%** per analogiam do poz. 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.2002 r. (Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwu trójdzielonego - w zależności od stopnia uszkodzenia 10 - 20%) poniżej dolnej granicy przewidzianej dla poz. 14, ponieważ nie doszło do urazowego uszkodzenia nerwu V, a zgłaszane dolegliwości, typowe dla miernie nasilonej neuralgii II gałęzi nerwu są objawem drażnienia końcowych rozgałęzień tego nerwu przez zmiany bliznowate po przebyłym złamaniu przedniej ściany zatoki szczękowej.

Uraz kręgosłupa szyjnego nie spowodował powikłań neurologicznych.

Po przebyłym wypadku, z powodu utrzymujących się bólów i zawrotów głowy oraz dwojenia obrazów powód wymagał leczenia neurologicznego. Pourazowa neuralgia II gałązki prawego nerwu V wymaga obecnie leczenia neurologicznego - farmakologicznego i fizykoterapii.

Po przebyłym wstrząśnieniu mózgu nie należy spodziewać się innych późnych następstw doznanego urazu. Rokowanie co do pełnego ustąpienia objawów neuralgii II gałęzi nerwu V po stronie prawej jest niepewne, raczej wątpliwe. Po przebyłym urazie kręgosłupa szyjnego ze złamaniami w obrębie trzonów i łuków C6 i C7 można spodziewać się w przyszłości szybszego narastania zmian zwyrodnieniowych i związanych z nimi dolegliwości bólowych, w tym również występowania zespołów korzeniowych.

Z punktu widzenia neurologa, po przebyłym urazie głowy ze wstrzeleniem mózgu, powód wymagał opieki przez ok. 2 tyg. W późniejszym okresie, dwojenie obrazów uniemożliwiało powodowi prowadzenie samochodu przez okres 3-4 miesięcy i w związku z tym utrudniało załatwianie utrudniało załatwianie spraw poza domem.

(dowód: opinia biegłego neurologa k.159-161, uzupełniająca opinia biegłego neurologa k.17, k.186)

Aktualnie stwierdzane dolegliwości bólowe oraz ograniczenia funkcji i ruchomości kręgosłupa szyjnego i barku prawego ograniczają wykonywanie takich czynności jak : dźwiganie, gwałtowne patrzenie w bok, sporty w użyciu kończyn górnych.

W związku z doznanymi obrażeniami powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu określonego na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.2002 r.:

- pozycja 89a - **15%**. Przebyte złamanie w zakresie C6 i C1 kręgosłupa szyjnego skutkuje obecnie nadal dolegliwościami bólowymi i ograniczeniem czynnościowym w postaci ograniczenia nachylenia bocznego i rotacji.
- pozycja 104 - **3%**. Przebyty uraz barku prawego spowodował dolegliwości bólowe oraz okresowe ograniczenia funkcji i zakresu ruchomości. Ze względu na udział w dolegliwościach wcześniejszych zmian stwierdzanych w obrębie barku w oparciu o poz. 10.1 wysokość uszczerbku należało obniżyć z 6 do 3%.
- pozycja 19a - **2%**. Niewielkie blizny po ranach ucha i czoła.

Ze względu na czas trwania dysfunkcji i dolegliwości bólowych oraz brak odstępstw od stanu prawidłowego klatki piersiowej i stawu skokowego lewego brak jest podstaw do orzeczenia uszczerbku z tego powodu.

Znaczne dolegliwości bólowe utrzymywały się u powoda do 6 miesięcy. Bóle i obrzęki stawu skokowego trwały do 4 miesięcy, bóle klatki piersiowej do 4 tygodni.

Lokalizacja zmian pourazowych (kręgosłup szyjny i bark prawy) wymagają ćwiczeń zakresu ruchomości i okresowej rehabilitacji.

Możliwy jest postęp zmian zwyrodnieniowych pourazowych wpływający na pogorszenie funkcji i zakresu ruchomości.

Ze względu na wielomiejscowość urazów powód w okresie pierwszych 4 tygodni głównie leżał. Wymagał w tym okresie pomocy w zakresie kąpieli i utrzymania higieny, sporządzania posiłków, ubierania się, zakupów czy porządków domowych. Dzienny czas opieki to 4 godziny. Przez następne 6 tygodni ze względu na możliwość poruszania się (utykanie) i częściowego posługiwania się KGP pomoc w wymiarze 2 godzin dziennie.

Powód wymaga rehabilitacji okresowej 2-3 razy w roku.

(dowód: opinia biegłego ortopedy k.180-183)

Powód doznał okresowego uszczerbku zdrowia. Brak jest podstaw do orzeczenia u powoda trwałego uszczerbku zdrowia w zakresie narządu wzroku będącego skutkiem wypadku w listopadzie 2013 r. Obecnie brak jest zmian organicznych w narządzie wzroku mającym związek przyczynowo-skutkowy z przebytych urazem w 2013 r.

Powód nie wymagał wdrożenia specjalistycznego leczenia okulistycznego ani rehabilitacji. Stan zdrowia powoda nie wymagał stosowania odpowiedniej diety ani suplementów. Badany nie wymaga rehabilitacji narządu wzroku.

W okresie 3 miesięcy do daty wypadku, z powodu dwojenia, wymagał pomocy osób trzecich w zakresie wykonywania podstawowych czynności życiowych- głównie przemieszczania się, wykonywania posiłków, toalety.

Rokowania na przyszłość są dobre w zakresie stanu narządu wzroku.

(dowód: opinia biegłego okulisty k.192-195)

Powód na zakup leków i wyrobów medycznych oraz okularów w związku z zaistniałym wypadkiem wydał łącznie kwotę 1.457,22 zł.

(dowód: faktury i rachunki k.104-118, opinia biegłego neurologa k.159-161, opinia biegłego ortopedy k.180-183)

Sprawca wypadku w dniu zdarzenia posiadał ważne ubezpieczenie OC wykupione w pozwanym zakładzie ubezpieczeń.

(bezsporne)

M. L. zgłosił szkodę pozwanemu w dniu 2 stycznia 2014 r., wzywając do zapłaty m.in. kwoty 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwoty 10.000 zł tytułem poniesionych kosztów leczenia i rehabilitacji, kwoty 1.783,48 zł tytułem zwrotu kosztów opieki. Decyzją z dnia 30 stycznia 2014 r. pozwany uznał roszczenie poszkodowanego co do zasady i przyznał mu kwotę 2.000 zł tytułem zadośćuczynienia, następnie decyzją z dnia 14 marca 2014 r. dalszą kwotę zadośćuczynienia w wysokości 22.000 zł.

(dowód: wezwanie do zapłaty k.95-101, decyzje k.102-103)

Sąd oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z kolejnej uzupełniającej opinii biegłego neurologa, uznając, iż przeprowadzenie takiego dowodu nie przyczyni się do rozstrzygnięcia sprawy, poza tym biegła neurolog w sposób wyczerpujący odniosła się do wszystkich uwag strony pozwanej i udzieliła odpowiedzi na pytania Sądu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Powód wniosł o zasądzenie kwoty 75.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Pozwany kwestionował roszczenie co do wysokości.

Bezsporne w niniejszej sprawie było zaistnienie wypadku z dnia 21 listopada 2013 r., jak również obowiązek naprawienia powstałej w wyniku tego wypadku szkody przez pozwanego. W toku postępowania pozwany nie kwestionował swej odpowiedzialności. Kwestią bezsporną pomiędzy stronami był również rodzaj obrażeń, jakich doznał powód na skutek wypadku oraz jego konsekwencje zdrowotne. Pozwany nie kwestionował związku tych obrażeń z wypadkiem komunikacyjnym. Sporna była natomiast wysokość trwałego uszczerbku zaistniałego na skutek wypadku.

Podstawą odpowiedzialności pozwanego za poniesioną przez powoda szkodę w wyniku wypadku komunikacyjnego jest przepis art. 822 kc. Zgodnie z tym przepisem zakład ubezpieczeń przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem, których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Odpowiedzialność sprawcy wypadku wynika natomiast z art. 436 § 1 kc w zw. z 435 kc i jest to odpowiedzialność na zasadzie ryzyka (por. wyrok SN z 18 października 1975 r., I CR 608/75).

Podstawą prawną żądania zadośćuczynienia przez powoda jest art. 445 § 1 kc, stosownie do treści którego Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w wypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Zgodnie z treścią przepisu art. 361 §1 kc zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła.

Celem zadośćuczynienia jest zrekompensowanie osobie poszkodowanej krzywdy doznanej wskutek cierpień fizycznych (ból i innych dolegliwości) oraz cierpień psychicznych (ujemnych uczuć przeżywanych w związku z doznanymi cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia). Pojęcie „sumy odpowiedniej” użyte w art. 445 §1 k.c. w istocie ma charakter niedookreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazany przez kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma przede wszystkim mieć walor kompensacyjny, a więc jego wysokość nie może być symboliczna, lecz musi mieć jakąś wartość ekonomicznie odczuwalną, ale przy uwzględnieniu rozmiaru krzywdy musi wysokość zadośćuczynienia być utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 września 2001 roku, III CKN 427/00, Lex nr 52766). Zadośćuczynienie ponadto powinno być stosowne do doznanej krzywdy oraz uwzględniać wszystkie zachodzące okoliczności, w szczególności winne być wzięte pod uwagę takie okoliczności jak nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałe następstwa zdarzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 lipca 1977 r., IV CR 266/77).

Sąd, oceniając krzywdę, bierze pod uwagę wszelkie ujemne następstwa uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia w sferze cierpień fizycznych jak i psychicznych. Nie tylko trwałe, lecz także przemijające zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu polegające na znoszeniu cierpień psychicznych mogą usprawiedliwiać przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego na podstawie art. 445 § 1 k.c. (por. wyrok SN z dnia 20 marca 2002 r., V CKN 909/00).

Ustalając uszczerbek na zdrowiu Sąd oparł się na załączonych do akt sprawy dokumentach, zeznaniach powoda oraz świadka i opiniach biegłych z dziedziny neurologii, ortopedii i okulistyki.

Sąd podziela wnioski z opinii biegłych wydanych w niniejszym postępowaniu. Opinie te są pełne, jasne i logiczne i udzielają odpowiedzi na wszystkie pytania Sądu. Biegli ustalili wysokość uszczerbku w zakresie swojej dziedziny w oparciu o załącznik rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002 r. I tak zgodnie z opinią biegłego neurologa powód doznał długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5% z pozycji 10a oraz 5% per analogiam do pozycji 14, natomiast zgodnie z opinią biegłego ortopedy powód doznał trwałego uszczerbku w wysokości

15% z pozycji 89a, 3% z pozycji 104 oraz 2% z pozycji 19a. Biegły okulista nie stwierdził u powoda trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Opinie te wzajemnie się uzupełniają, a zatem łączny wymiar uszczerbku na zdrowiu wyniósł u powoda 30%.

W niniejszej sprawie przy ocenie wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze wszystkie okoliczności sprawy, mających wpływ na jego wysokość, a więc nie tylko procentowy rozmiar uszkodzeń ciała, ale również wiek poszkodowanego, nasilenie i długotrwałość cierpień oraz następstwa zdarzenia w sferze życiowej, w tym również zawodowej.

Pozwany, likwidując szkodę powstałą u powoda, wypłacił mu świadczenie w łącznej kwocie 24.000 zł tytułem zadośćuczynienia. W świetle materiału dowodowego zebranego w sprawie uznać należy, że wypłacone przez pozwanego zadośćuczynienie jest zbyt niskie i nieadekwatne do doznanych przez powoda uszkodzeń ciała oraz cierpień. Sąd uznał, iż powodowi należy się dalsza kwota 55.000 zł jako odpowiednia tytułem zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie w tej wysokości wraz z wypłaconym wcześniej przez pozwanego w postępowaniu likwidacyjnym w ocenie Sądu nie jest wygórowane, a jednocześnie jest świadczeniem na tyle wymiernym ekonomicznie, aby zrekompensować powodowi krzywdę. Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 55.000 zł jak w punkcie pierwszym podpunkt a. wyroku. W pozostałej części natomiast Sąd powództwo w tym zakresie oddalił.

Odsetki należą się, zgodnie z art. 481 kc za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia, choćby więc wierzyciel nie poniósł żadnej szkody i choćby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Stanowią one zatem opartą na uproszczonych zasadach rekompensatę typowego uszczerbku majątkowego doznanego przez wierzyciela wskutek pozbawienia go możliwości czerpania korzyści z należnego mu świadczenia pieniężnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98). Jeżeli zobowiązany nie płaci zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 in fine kc, uprawniony nie ma możliwości czerpania korzyści z zadośćuczynienia, jakie mu się należy już w tym terminie. W konsekwencji odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu już w tym terminie powinny się należeć od tego właśnie terminu. Stanowiska tego nie podważa pozostawienie przez ustawę zasądzenia zadośćuczynienia i określenia jego wysokości w pewnym zakresie uznaniu sądu. Przewidziana w art. 445 § 1 (i art. 448 kc) możliwość przyznania przez sąd odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za krzywdę nie zakłada bowiem dowolności ocen sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze. Mimo więc pewnej swobody sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 40, z dnia 17 listopada 2006 r., V CSK 266/06, LEX nr 276339, z dnia 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09, LEX nr 738354, i z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 434/09). Stanowisku temu nie sprzeciwia się również stosowanie się do zadośćuczynienia art. 363 § 2 k.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 1990 r., II CR 225/90, LEX nr 9030). Wyrażona w tym przepisie, korespondującym z art. 316 § 1 kpc, zasada, że rozmiar szeroko rozumianej szkody, a więc zarówno majątkowej, jak i niemajątkowej, ustala się, uwzględniając czas wyrokowania, ma na celu możliwie pełną kompensatę szkody ze względu na jej dynamiczny charakter - nie może więc usprawiedliwiać ograniczenia praw poszkodowanego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98, i z dnia 16 kwietnia 2009 r., I CSK 524/08, OSNC-ZD 2009, nr D, poz. 106). Sąd miał jednak na uwadze, iż zakład nie pozostaje jednak w opóźnieniu co do kwot nie objętych „jego decyzją”, jeżeli poszkodowany po jej otrzymaniu lub wcześniej nie określił kwotowo swego roszczenia (por. wyrok SN z 6 lipca 1999 r., III CKN 315/98, OSNC 2000/2/31/52). Powód zgłosił pozwanemu na etapie postępowania likwidacyjnego roszczenia objęte niniejszym pozwem. Powód żądał odsetek od dnia 13 grudnia 2014 r. W tym dniu odsetki były już wymagalne, wobec czego Sąd zasądził odsetki od zasądzonej kwoty zadośćuczynienia zgodnie z żądaniem pozwu tj. od dnia 13 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty.

Powód żądał również odszkodowania w wysokości poniesionych kosztów leczenia oraz kosztów opieki. Pozwany zakwestionował ich związek z powstałą przez powoda szkodą.

Zgodnie z art. 444 § 1 zd 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikłe z tego powodu koszty. Obowiązek kompensaty kosztów obejmuje wszelkie niezbędne i celowe wydatki wywołane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia. W ramach odszkodowania, o którym mowa w art. 444 § 1 kc, pokryciu podlegają również koszty opieki sprawowanej nad poszkodowanym, choćby nawet opieka ta była roztoczona przez osoby bliskie, które nie żądają wynagrodzenia.

W niniejszej sprawie powód udokumentował wydatki w zakresie kosztów zakupu leków, wyrobów medycznych oraz okularów na kwotę 1.536,71 zł, jednakże z opinii biegłego z dziedziny neurologii koszt ten należy pomniejszyć o kwotę 79,49 zł wynikającą z zakupu leku, który pozostaje bez związku ze szkodą. Powód poniósł zatem w związku z doznaną szkodą koszty leczenia w wysokości 1.457,22 zł.

Analiza zebranego w sprawie materiału, w szczególności opinii biegłego ortopedy prowadzi do wniosku, że powód wymagał opieki przez okres 4 tygodni po 4 godz. przy czym 2 tygodnie spędził on w szpitalu, następnie przez 6 tygodni po 2 godz. Sąd uznał, iż w okresie od 5 grudnia do 19 grudnia 2013 r. wymiar opieki nad powodem wyniósł 56 godz. (14 dni x 4 godz.) zaś w okresie od 20 grudnia 2013 r. do 31 stycznia 2014 r. wyniósł 84 godz. (42 dni x 2 godz.) Sąd przyjął stawki godzinowe opieki, na które powołał się w swoich obliczeniach powód w wysokości 7,06 zł w 2013 r. i 7,42 zł w 2014 r. Stawki te nie były kwestionowane przez pozwanego, zaś biorąc pod uwagę zakres opieki, jaki był sprawowany nad powodem, w ocenie Sądu stawka ta nie jest wygórowana. A zatem powodowi z tytułu opieki osób bliskich należy się od pozwanego kwota w wysokości 1.010,72 zł (4 godz. x 7,06, x 14 dni + 11 dni x 7,06 x 2 godz. + 31 dni x 7,42 x 2 godz.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym podpunkt b i c wyroku, zasądzając na rzecz powoda kwoty 1.457,22 zł i 1.010,72 zł tytułem odszkodowania. W pozostałym zakresie zaś powództwo oddalił. Co do odsetek od powyższych kwoty Sąd orzekł na podstawie art. 481 kc i zasądził odsetki od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu, tj. od dnia 27 lutego 2015 r. do dnia zapłaty.

Ponadto powód żądał ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z dnia 21 listopada 2013 r. Pozwany podniósł, iż powód nie posiada interesu prawnego w żądaniu.

W sprawie o naprawienie szkody wynikłej z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia zasądzenie określonego świadczenia nie wyłącza jednoczesnego ustalenia

w sentencji wyroku odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1970 r., sygn. III CZP 34/69, OSNCP 1970/12/217, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie III CZP 2/09).

Szkody na osobie nie zawsze powstają jednocześnie ze zdarzeniem, które wywołało uszkodzenie ciała. Są one z istoty swej rozwojowe. Poszkodowany z reguły nie może w chwili wszczęcia procesu dochodzić wszystkich roszczeń, jakie mogą mu przysługiwać z określonego stosunku prawnego. Następstwa bowiem uszkodzenia ciała są z reguły wielorakie i zwłaszcza w wypadkach cięższych uszkodzeń wywołują niekiedy skutki, których dokładnie nie można określić ani przewidzieć, gdyż są one zależne od indywidualnych właściwości organizmu, osobniczej wrażliwości, przebiegu leczenia i rehabilitacji oraz wielu innych czynników. Przy uszkodzeniu ciała lub doznaniu rozstroju zdrowia poszkodowany może określić podstawę żądanego odszkodowania jedynie w zakresie tych skutków, które już wystąpiły, natomiast nie może określić dalszych skutków jeszcze nie ujawnionych, których jednak wystąpienie jest prawdopodobne. Często bowiem nie da się przewidzieć wszystkich następstw rozstroju zdrowia, chociaż nie można wyłączyć wystąpienia w przyszłości dalszych następstw uszkodzenia ciała obok tych, które się już ujawniły.

Artykuł 189 kpc nie stoi zatem na przeszkodzie jednoczesnemu wytoczeniu powództw o świadczenie i o ustalenie w sytuacji, gdy ze zdarzenia wyrządzającego szkodę w postaci uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia przysługują już poszkodowanemu określone świadczenia, ale z tego samego zdarzenia mogą się ujawnić w przyszłości inne jeszcze szkody, których dochodzenie nie jest na razie możliwe.

W niniejszej sprawie wobec wydanych opinii przez biegłych występują podstawy do przyjęcia, iż w przyszłości mogą ujawnić się dalsze następstwa rozstroju zdrowia powoda. Powód zaś posiada interes prawny w ustaleniu, bowiem pogorszenie stanu zdrowia wiąże się z koniecznością poczynienia nakładów na leczenie i rehabilitację. Zasadnym jest zatem ustalenie, że pozwany ponosi odpowiedzialność za wszelkie mogące się ujawnić w przyszłości skutki przedmiotowego zdarzenia.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie drugim wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 100 kpc stosownie do wyniku sporu i kosztów poniesionych przez strony. Suma poniesionych kosztów przemnożona przez ułamek wygranej/przegranej stron i pomniejszona o koszty własne daje wynik kosztów ostatecznie należnych od strony przeciwnej. Powód wygrał sprawę w 73% (powód domagał się łącznie 79.277 zł). Poniesione przez niego koszty obejmują: koszt zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł ustalone w oparciu § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r. poz. 461), opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, opłata od pozwu w wysokości 3.962 zł oraz koszt zaliczek na biegłych w wysokości 1.000 zł. Łącznie powód poniósł koszty w wysokości 8.579 zł. Pozwany wygrał sprawę w 27%. Poniesione przez niego koszty obejmowały koszt zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł ustalone w oparciu § 6 pkt 6 powyższego rozporządzenia, opłatę od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Łącznie pozwany poniósł koszty w wysokości 3.617 zł. Na tej podstawie Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.287 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W pkt V wyroku na podstawie art. 83 § 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych rozstrzygnięto o poniesionych przez Skarb Państwa tymczasowo w toku postępowania kosztach sądowych. Zgodnie z treścią przepisu art. 113 ust. 1 tej ustawy kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Kierując się powyższymi regulacjami, a nadto przepisem art. 100 zd. 1 kpc, przy zastosowaniu zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów, Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 195 zł tytułem zwrotu wydatków od uwzględnionej części powództwa. Na podstawie art. 102 kpc Sąd nie obciążył powoda wydatkami od oddalonej części powództwa.